

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

μηνιαία έκδοση του συλλογού
ένωση φοιτητών - σπουδαστών ν. σερρών

Έρευνα για την συνδιοίκηση στα Α.Ε.Ι.
Οι θέσεις των παρατάξεων

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ένας τραγουδιστής της λευτεριάς

Μέση εκπαίδευση
"Ωρα Μηδέν

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΔΡΑΧ. 7

1
ΜΑΡΤΗΣ 1975

ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Μηνιαία έκδοση του συλλόγου
«Ένωση Φοιτητών-Σπουδαστών Ν.
Σερρών»
Διευθύνεται από συντακτική επι-
τροπή

ΜΑΡΤΗΣ 1975

ΕΤΟΣ Α. ΤΕΥΧΟΣ 1

τιμή τεύχους δρχ. 7

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο έκ-
δότη

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ

Ραβινέ 1 Σέρρες

Τυπογραφείο
ΑΦΟΙ ΛΑΤΙΝΤΖΗ

Βασ. Σοφίας 38 τηλ. 221.529
Θεσσαλονίκη

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Τράπεζες-όργανισμοί

Δ. Υπηρεσίες δρχ. 300

Ίδιωτες » 150

Φοιτητές-Σπουδαστές

Μαθητές » 75

Μέλη του Συλλόγου » 50

Τις συνεργασίες σας ή τα γράμ-
ματά σας μπορείτε να τις στείλετε:
Περιοδικό «Παρουσία» — Ένωση
Φοιτητών - Σπουδαστών Ν. Σερρών
Φρ. Ρούσβελτ 1 - Σέρρες

Τα ένυπογραφα άρθρα δεν ση-
μαίνει ότι απαραίτητα εκφράζουν
και τις απόψεις της συντακτικής έ-
πιτροπής της «Παρουσίας»

Χειρόγραφα που στέλλονται εί-
τε δημοσιευθούν, είτε όχι δεν επι-
στρέφονται.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ

Με το τεύχος αυτό αρχίζουμε
μια προσπάθεια για «ενεργητική
συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή του
τόπου μας» που αποτελεί και έναν
άπο τούς σκοπούς του συλλόγου μας.

Ξεκινώντας την προσπάθεια μέ-
σα σε τόπους καινούριους καταλαβαίνου-
με ότι έπωμιζόμαστε μεγάλες ευ-
θύνες.

Τις έπωμιζόμαστε με τη δι-
κή μας δυνατότητα που όσο κι αν
στερηται των «ειδικών προϋποθέ-
σεων», έχει ένα - το πιο σημαντι-
κό - χάρισμα: Τήν αλήθεια των νέ-
ων ανθρώπων. Δηλαδή, τη σωστή
κι ανόθευτη άκόμα ματιά και την
άσυμβίαστη κρίση τους. Θέλουμε
να πιστεύουμε πως έτσι είναι, γιατί
έτσι ζούμε και σκεφτόμαστε.

Βέβαια ή έκδοση ενός περιο-
δικού δεν είναι μια εύκολη υπόθεση
έστω και μόνο από την οικονομική
πλευρά σε συνάρτηση με τα πενιχρά
οικονομικά μέσα του συλλόγου μας.
Άς σημειωθεί πως όλα τα χρημα-
τικά αποθέματα του ταμείου μας
δόθηκαν για να γίνει ή έκδοση του
πρώτου αυτού τεύχους. Όμως πι-
στεύουμε πως ή έκδοση αυτή θα βρή
την αναμενόμενη ανταπόκριση από
τούς αναγνώστες.

Ή «Παρουσία» είναι και δι-
κή σας έκδοση. Ή προσπάθεια πρέ-
πει να είναι κοινή. Δική μας, ή υπό-
σχεση να δίνουμε πάντοτε ένα κα-
λύτερο τεύχος.

εύχαριστούμε

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΙΚΥ ΨΑΡΡΑ

Τὴν Πέμπτη 13 Φεβρουαρίου οἱ Τούρκοι μὲ νέο πραξικοπηματικὸ σχέδιο ἀνεκήρυξαν τὴν Τουρκοκρατημένη περιοχή τῆς Κύπρου σὲ ὀμόσπονδο κράτος. Σὲ ἐνδειξὴ διαμαρτυρίας καὶ ἀγανάκτησης διοργανώθηκαν συλλαλητήρια στὴν Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη.

Τόσο στὴν Ἀθήνα ὅσο καὶ στὴ Θεσσαλονίκη λαὸς καὶ φοιτητὲς διαδήλωσαν τὴν ἀντίθεσή τους γιὰ πραξικοπηματικὴ ἐνέργεια τῶν Τούρκων.

Ὁ χαρακτήρας καὶ τὸ περιεχόμενο ὅλων ἀνεξαιρέτα τῶν χειρισμῶν ποὺ ἀπευθύνθηκαν στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος ἦταν ἀντιμερισλιστικός, ἀντιαμερικανικός καὶ ἀνικινατοικός. "Ὅλοι οἱ ὀμιλητὲς τόνιζαν ὅτι πίσω ἀπὸ τὶς βάρβαρας κατακτητικὲς ἐνέργειες τῶν Τούρκων σωβινιστῶν βρίσκονται οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὸ ΝΑΤΟ ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτα γιὰ νὰ προστατεύουν τὸν δοκιμαζόμενο κυπριακὸ λαὸ ἐνῶ ἀντίθετα μὲ τὴ στάση τους βοηθοῦν ἀντικειμενικὰ τὴν διχοτομικὴ πολιτικὴ τῆς στραταρχικῆς Τουρκίας.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ ὅτι στὴν Ἀθήνα ἐπικεφαλῆς τῆς πορείας ἦταν καθηγητὲς τῶν Ἑλληνικῶν πανεπιστημίων μαζί μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ὀργανώσεων τῶν Φοιτητῶν καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Κυπρίων φοιτητῶν.

ΠΑΝΝΙΝΑ: Ἀπέχουν οἱ φοιτητὲς ἀπὸ τὰ μαθήματά τους στὸ πανεπιστήμιο τῶν Ἰωαννίνων. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ ἀποχὴ ἄρχισε μὲ τὸ αἶτημα τῶν φοιτητῶν νὰ παραπεμφθῆ ὁ πρύτανης τοῦ πανεπι-

στημίου τους στὸ Εἰδικὸ πειθαρχικὸ συμβούλιο μὲ τὴν κατηγορία τῆς συνεργασίας μὲ τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς. Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο Ἰωαννίνων καὶ πολλὲς προσωπικότητες τῆς πόλεως μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ καθηγητὲς τοῦ πανεπιστημίου κάλεσαν τὸν πρύτανη νὰ ὑποβάλῃ παραίτηση καὶ νὰ τεθῆ στὴ διάθεση τοῦ ὑπουργείου παιδείας μέχρις ὅτου κριθοῦν οἱ ἐπιροπτόμενες σ' αὐτὸν ἀπὸ τοὺς φοιτητὲς εὐθύνες.

Κλιμακώνοντας τὸν ἀγῶνα τους οἱ φοιτητὲς κήρυξαν ἀπεργία πείνας γιὰτί, ὅπως ἀναφέρουν σὲ προκήρυξή τους, ἡ κυβέρνηση ἀπεσιώπησε καὶ περιφρόνησε τὰ αἰτήματά τους ποὺ εἶναι: Πλήρης ἀποχουντοποίηση, παροχὴ ἱατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης, αὐξήση κονδυλίων γιὰ τὴν παιδεία, βελτίωση καὶ ἐπέκταση τοῦ συσσιτίου σ' ὅλους τοὺς φοιτητὲς. Ἡ προκήρυξή τῶν φοιτητῶν μοιράσθηκε τὴν ὥρα τῆς παρέλασης στὰ Ἰωάννινα ποὺ ἔγινε στὶς 21 Φεβρουαρίου γιὰ τὴν ἐπέτειο τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς πόλης. Στὴν παρέλαση δὲν μετείχε τὸ πανεπιστήμιο.

Τὴν ὥρα ποὺ γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς ἔχει φθάσει ἡ εἶδηση ὅτι ἡ ἀποχὴ στὰ Ἰωάννινα λυθῆκε καὶ συνεχίζεται μόνο ἀπὸ δύο καθηγητὲς.

ΠΑΤΡΑ: Οἱ φοιτητὲς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πάτρας ἀπέχουν ἀπὸ τὰ μαθήματα γιὰ πλήρη ἀποχουντοποίηση καὶ καθάρση στὰ Α.Ε.Ι. Τὴν Παρασκευὴ 21 Φεβρουαρίου, καθηγητὲς σὲ γενικὴ συνέλευση ἀποφάσισαν νὰ διακόψουν τὴν παράδοση τῶν μαθημάτων ἂν δὲν ἐ-

πανέλθουν οί φοιτητές στα μαθήματα τους. 'Η έναρξη τών μαθημάτων θα αποφασισθῆ στή νέα γενική συνέλευση πού θά συγκαλέσῃ ὁ πρύτανης. "Έτσι ἐνώ στή γενική συνέλευση τών φοιτητῶν πού ἐπρόκειτο νά πραγματοποιηθεῖ τήν ἐπομένη μέρα προβλεπόταν ὅτι κατά πᾶσα πιθανότητα οί φοιτητές θά ἔπαιρναν ἀπόφαση γιά διακοπή τῆς ἀποχῆς μετά τήν σχετική ἀνακοίνωση τών καθηγητῶν ἀναμενόταν ἀντίθετο ἀποτέλεσμα.

Ἐστερα ἀπό ἀπόφαση τοῦ ὑπουργείου Παιδείας παραπέμπονται στό εἰδικό πειθαρχικό συμβούλιο καί τίθενται σέ κατάσταση διαθεσιμότητας ἀκαθ' ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέση ἡ ἐκδίκαση τῆς Πειθαρχικῆς

ἀγωγῆς» 21 καθηγητές καί 6 ὑφηγητές τών Α.Ε.Ι. Ἐπίσης παραπέμπονται 6 καθηγητές στά κοινά πειθαρχικά συμβούλια. Ἡ ἀπόφαση τοῦ ὑπουργείου δέν ικανοποίησε τοὺς φοιτητές ὅπως φάνηκε ἀπό τίς Γενικές Συνελεύσεις, γιὰτί πολλοί ἀπό τοὺς καθηγητές πού προτάθηκαν ἀπό τίς Σχολές, δέν παραπέμφθηκαν.

Ἐν τῷ μεταξύ οί σπουδαστές τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Τεχνολόγων Μηχανικῶν Θεσσαλονίκης (ΑΣΤΕ ΜΘ) καί οί σπουδαστές τῆς σχολῆς Ὑπομηχανικῶν συνεχίζουν τόν κοινὸ ἀγῶνα γιά τήν διεκδίκηση τῶν αἰτημάτων τους, συνεχίζοντας τήν ἀποχή πού ἄρχισε πρὶν ἀπὸ 40 ἡμέρες.

Σ Τ Ο Π Ι Ε Σ Τ Η Ρ Ι Ο . . .

. . . μᾶς βρῆκε ἡ εἶδηση γιά τὸ πραξικόπημα πού ἐτοίμαζαν νοσταλγοὶ μαύρων καιρῶν. Ἀμέσως λαὸς καί φοιτητές μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς καθηγητές τους καί τὸ βοηθητικὸ προσωπικὸ τῶν πανεπιστημίων σὲ συγκεντρώσεις καί συλλαλητήρια, διεκήρυξαν τὰ αἰτήματα γιά τὴν κάθαρση, τὸν ἐκδημοκρατισμὸ, τὴν τιμωρία τῶν ἐνόχων. Καί μὲ τὸ βροντερό τους παρὸν ἔβαλαν τίς βάσεις τῆς ἀντιδικτατορικῆς ἐνότητας ὑποσχόμενοι νὰ ἐπαγρυπνοῦν γιά νὰ μὴν ὑπάρξῃ πιά ποτὲ ΧΟΥΝΤΑ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐπιμέλεια : Ζήσης Περδίκης

Ἡ Ἐνωσι Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρών τιμώντας τὴν μνήμη τοῦ ποιητῆ Κώστα Βάρναλη, πραγματοποίησε λογοτεχνικὸ μνημόσυνο τὴν Κυριακὴ 5 Ἰανουαρίου στὸν κινηματογράφο ΧΑΡΙΣ τῶν Σερρών. Κύριοι ὁμιλητὲς ἦταν οἱ φοιτητὲς Στ. Μπουφίδης καὶ Μ. Σωτηρίου οἱ ὁποῖοι ἀναφέρθηκαν στὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Βάρναλη. Στὴν ἐκδήλωση παραβρέθηκαν ὁ ἀντιδήμαρχος κ. Ἀνδρέου, πολλοὶ φίλοι τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης, φοιτητὲς καὶ μαθητὲς.

Μετὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῶν μελῶν τῆς Ε.Φ.Σ.Ν.Σ καταρτίσθηκε σὲ σῶμα ἡ πρώτη διοίκηση τοῦ συλλόγου ὡς ἐξῆς: Στέλιος Μπουφίδης, πρόεδρος, Ζήσης Περδίκης, γενικὸς γραμματέας, Γιάννης Σαπουντζῆς, ἀντιπρόεδρος, Γιώργος Κυριάκου, ταμίας, Ἡλίας Ἰλανίδης, Βίκυ Ψαρρᾶ, Νίκος Λαζαρίδης, Μιχάλης Σωτηρίου, Κρέων Φλωρίδης, Πέτρος Παπάζογλου, μέλη.

Δημιουργήθηκαν οἱ ἐπιτροπὲς τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ συλλόγου. Σ' αὐτὲς ὑπεύθυνοι εἶναι μέλη τῆς διοίκησης ἀλλὰ θὰ ἀπαρτίζονται ἀπὸ φοιτητὲς καὶ σπουδαστὲς μέλη τοῦ συλλόγου. Οἱ ἐπιτροπὲς καὶ οἱ ὑπεύθυνοί τους εἶναι: Ἐπιτροπὴ πνευματικῶν ἐκδηλώσεων: Στέλιος Μπουφίδης. Ἐπιτροπὴ ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων: Ἡλίας Ἰλανίδης. Ἐπιτροπὴ δημοσιῶν σχέσεων: Γιάννης Σαπουντζῆς.

Οἱ φοιτητὲς ποὺ θέλουν νὰ συνεργασθοῦν μετὰ τὶς ομάδες αὐτὲς καλοῦνται νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μετὰ τοὺς ὑπεύθυνους τῶν ἐπιτροπῶν ἢ μετὰ ὁποιοδήποτε μέλος τοῦ Διοικητικοῦ συμβουλίου.

Στις 23 Μαρτίου προγραμματίζεται ἀπὸ τὴν Ε.Φ.Σ.Ν.Σ. ἐκδήλωση μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου τῆς 25ης Μαρτίου 1821. Θέμα τῆς θὰ εἶναι «ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡ ἐθνικὴ μορφή τῆς ἐπανάστασης τοῦ 1821». Μετὰ τὴν εἰσήγηση θὰ ἐπακολουθήσῃ συζήτηση. Ὁ χῶρος ποὺ θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐκδήλωση θὰ ἀνακοινωθῇ ἔγκαιρα.

Ὁ σύλλογός μας προκηρῦσσει λογοτεχνικὸ διαγωνισμὸ διηγήματος καὶ ποιήματος. Ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων. Θὰ βραβευθοῦν δύο διηγήματα καὶ δύο ποιήματα. Τὰ βραβεῖα θὰ δοθοῦν κατὰ τὴν φοιτητικὴν ἐβδομάδα ποὺ θὰ λάβῃ χώρα τὴν ἐβδομάδα μετὰ τὸ Πάσχα.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νὰ στείλουν τὰ ἔργα τους στὰ γραφεῖα τοῦ συλλόγου, Ροῦζβελτ 1, Σέρρες.

Τὰ ἔργα πρέπει νὰ εἶναι δακτυλογραφημένα σὲ 5 ἀντίτυπα καὶ θὰ ὑπογράφονται μετὰ ψευδῶνυμο. Σὲ ξεχωριστὸ μικρὸ φάκελλο θὰ ἀναγράφονται τὰ στοιχεῖα καὶ τὸ ψευδῶνυμο τοῦ διαγωνιζομένου. Ἀπὸ τὸν διαγωνισμὸ ἀποκλείονται τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ

Δὲ δίνω λέξεις παρηγόρια
δίνω μαχαίρι σ' όλουνοὺς
καθὼς τὸ μῆγω μὲς τὸ χῶμα
γίνεται φῶς, γίνεται νοῦς

Ἀποσπάσματα ἀπ' ὅσα ἀναφέρθηκαν στὸ λογοτεχνικὸ μνημόσυνο ποὺ πραγματοποιήθηκε ἡ ἔνωση φοιτητῶν - σπουδαστῶν Ν. Σεργῶν, τιμώντας τὴ μνήμη τοῦ ποιητῆ.

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα ἐδῶ γιὰ νὰ θυμηθοῦμε, ἄλλωστε πῶς δυνατό νὰ μὴ συμβαίνει κάτι τέτοιο, γιὰ νὰ τιμήσουμε ἕνα μεγάλο ποιητῆ, τὸν Κώστα Βάρναλη. Ἄς ξαναθυμηθοῦμε τὰ λόγια, ποὺ πρὶν λίγες μέρες εἶπε ἕνας ἄλλος μεγάλος μας ποιητής, ὁ Γιάννης Ρίτσος, δυὸ λόγια γιὰ τὸν αἰώνια ζωντανὸ Βάρναλη: «τούτη τὴν ὥρα εἶναι δύσκολα τὰ λόγια. Ἡ συγκίνηση μπουκάνει τὸ στόμα, δὲν ἀφήνει περιθώρια γιὰ ἐκτιμήσεις καὶ τοποθετήσεις ἑνὸς τόσο μεγάλου ἔργου, μιᾶς παραδειγματικῆς ζωῆς. Ἡ τέχνη τοῦ Βάρναλη ἔχει τὶς ρίζες της στὸ λαὸ καὶ στὸ λαὸ ξαναγυρίζει, γι' αὐτὸ παραμένει τόσο ζωντανή, τόσο νέαν».

τὶς ρίζες της στὸ λαὸ καὶ στὸ λαὸ ξαναγυρίζει, γι' αὐτὸ παραμένει τόσο ζων-τα

...Ὁ Κώστας Βάρναλης γεννήθηκε στὸν Πύργο τῆς Βουλγαρίας στὰ 1884. Στὰ δεκατέσσερα του χρόνια πῆγε στὰ Ζαρίφεια Διδασκαλεῖα στὴν Φιλιππούπολη καὶ πῆρε τὸ πτυχίο του σὲ τέσσερα χρόνια. Τότε τὸν ὑποστήριξε ὁ δεσπότης Ἀγχιάλου καὶ ἡ κοινότητα τῆς Βάρνας καὶ τὸν ἔστειλε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1902 νὰ σπουδάσει φιλολογία στὴν Ἀθήνα.

...Παίρνει τὸ δίπλωμά του στὰ 1908 καὶ διορίζεται Ἑλληνοδιδάσκαλος στὰ 1909 στὴν Ἀμαλιάδα.

...Στὰ 1911 γίνεται σχολάρχης στὴν Ἀργαλαστή, ἀργότερα στὰ Μέγαρα καὶ τέλος καθηγητῆς στὸν Πειραιᾶ ἀπ' ὅπου τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1909 ὕστερα ἀπὸ διαγωνισμό στάλθηκε ὑπότροφος στὸ Παρίσι γιὰ νὰ σπουδάσῃ αἰσθητικὴ καὶ φιλολογία.

...Ἀπὸ τὴν ποίηση τοῦ Βάρναλη (1905-1920) δύσκολα μαντεύει κανεὶς τὸν Βάρναλη ὡς τὰ 1920 δὲ φανερώνεται ὁ σαρκασμὸς καὶ ἡ σάτιρα, τὸ πικρὸ ἐκεῖνο γέλιο ποὺ κρύβει τόση πείρα ζωῆς. Μόνο κάπου-κάπου παρουσιάζεται ἕνας τόνος παιχιδιάρικος, ἕνα τράβηγμα τοῦ διονυσιακοῦ ὡς τὴν ἄκρη του, ἕνας νατουραλισμὸς, ποὺ ἔχει σταματήσει στὸν προθάλαμο τῆς σάτιρας.

...Μὲ τὴν παραμονή του στὸ Παρίσι ἦσθε σὲ ἀμεσότατη σχέση μὲ τὶς κοινωνικὲς ἀντιθέσεις. Ἐκεῖ βρῆκε τὸν ἀληθινὸ ἑαυτὸ του. Οἱ ἱστορικὲς συμβολικὲς μορφὲς ποὺ ἀγωνιζότανε μάταια νὰ τὶς συλλάβει καὶ νὰ τὶς ἀναστήσει

Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 16

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Συνέντευξη τής Γαλλίδας ύφυπουργού Φρανσουάζ Ζιρού

Στά πλαίσια του έορτασμού του 1975 σάν έτους τής γυναίκας δημοσιεύουμε μιá συνέντευξη από τήν Φρανσουάζ Ζιρού, ύφυπουργό για τήν κατάσταση τών Γυναικών, στήν σημερινή γαλλική κυβέρνηση, που δημοσιεύτηκε στο γαλλικό περιοδικό «Έξπρές».

Σύμφωνα με τή γνώμη τής δημοσιογράφου - ύπουργού, για τήν γυναίκα πρέπει να λυθούν τρία προβλήματα: ή ασφάλεια στήν δουλειά και στήν ζωή, οι εϋθύνες της και οι προαγωγές της, δηλαδή οι δυνατότητες να κάνει καριέρα.

Πρώτα-πρώτα, σύμφωνα με τή γνώμη τής Φρανζουάζ Ζιρού πρέπει να βελτιωθή ή παροχή βοήθειας προς τις γυναίκες που περιμένουν παιδί. Η άδεια λόγω μητρότητας από τις 14 εβδομάδες πρέπει να φθάση στις 16 και ή άδεια άσθeneίας να πληρώνεται ένατό στα ένατό σε περίπτωση δύσκολης έγκυμοσύνης. Πολλές γυναίκες προτιμούν να διατρέχουν σοβαρούς κινδύνους και να μην χάνουν τό 10% τής διαφορής τής πληρωμής τους μιá και τό έχουν μεγάλη ανάγκη. Θα πρέπει επίσης να απαγορευθή στους έργοδοτές να ρωτάνε μιá γυναίκα πριν τήν προσλάβουν αν περιμένη παιδί ή όχι. Είναι γνωστό ότι ή γυναίκα σε περίπτωση έγκυμοσύνης δεν προσλαμβάνεται ποτέ.

Οι μητέρες που εργάζονται βρίσκονται σε δραματική κατάσταση, όταν έχουν ένα παιδί άρρωστο, επειδή δεν ξέρουν πώς να τό περιποιηθούν. Όρισμένοι έργοδοτές επιτρέ-

πουν τις άπουσίες, ενώ άλλοι δεν τις επιτρέπουν και ή Φρανσουάζ Ζιρού προτείνει τό δικαίωμα αυτό να κατοχυρωθή με νόμο.

Τέλος θα έπρεπε να παραχωρηθή στις γυναίκες ή δυνατότητα να διακόπτουν προσωρινά τήν εργασία τους μέχρι να γίνη 18 μηνών και τέλος οι έργοδοτές θα πρέπει να «υιοθετήσουν» για τις μητέρες ένα εύκαμπτο ώράριο.

Για τις χήρες ή Φρανσουάζ Ζιρού τόνισε, ότι από τώρα και στο εξής θα μπορούν να παίρνουν (στήν Γαλλία) και μιση σύνταξη του σύζυγου εκτός από τήν μιση δική τους, περιμένοντας τό 1976 όταν θα εισπράττουν όλόκληρο τό ποσό. Έξ άλλου οι χήρες και οι χωρισμένες που αναγκάζονται να ζητήσουν εργασία, θα έχουν επιπλέον μιá απόζημίωση άναμονής» για μιá περίοδο έξη μηνών.

Όσο για τις εϋθύνες τής γυναίκας, ή Φρανσουάζ Ζιρού, υποστηρίζει ότι πρέπει πρώτα-πρώτα να τις διδάσκειται στο σχολείο και συνεπώς πρέπει να αποτελούν θέμα τών σχολικών βιβλίων.

Άκόμη, οι γυναίκες θα πρέπει να πληροφορούνται κάθε τόσο τά δικαιώματά τους από τήν τηλεόραση και ό σεβασμός τών δικαιωμάτων αυτών θα είναι ύποχρεωτικός για τους έργοδοτές ενώ παράλληλα θα πρέπει να άποφευχθή ή διάκριση μεταξύ άνδρικών και γυναικείων εργασιών. Σήμερα ή γυναίκα μπορεί να κάνει όποιαδήποτε δου-

Συνέχεια εις τήν σελίδα 14

Θά δώση συναυλία στις Σέρρες.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ:

ΕΝΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Σημείωμα τοῦ ΣΤΕΛΙΟΥ ΜΠΟΥΦΙΔΗ

Τραγουδάει, απαγγέλει, λέει παρλάτες, ανέκδοτα, δίνει ζωή με δυό λόγια, ὁ Γιώργος Ζωγράφος, με γαλήνια ὄψη πλέον, ἄλλοτε λυρικός, ἄλλοτε ἐπικός, μὰ πάντα ἀπολαυστικός.

Πόση διαφορά, ὅσον ἀφορᾶ τὴ γαλήνια τῆς ὄψης του, ἀπὸ τὸν Ζωγράφο πού πρὶν ἐνάμισυ χρόνο γνώρισα στὴν Ἀθήνα σὲ μαῦρες μέρες, τότε πού τραγουδοῦσε στὴ μπουάτ «ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ» γιὰ τὸ «ξεκίνημα τῆς Πάλης» γιὰ «τίς ἀμυγδαλιές πού λίγο ἀκόμα καὶ θ' ἀνθίζουν» γιὰ «τὸ στόχο πού πάντα μένει ἴδιος: λευτεριά καὶ προκοπή», ὑπενθυμίζοντας πάντα τὴ διαπίστωση πὼς «θέλει ἀρετὴ καὶ τόλμη ἢ ἐλευθερία».

Ὁ Γιώργος Ζωγράφος, τραγουδιστὴς μὲ σπουδὲς ἠθοποιοῦ. καὶ μαθηματικῶν στὴ Γαλλία, ἐκτελεστῆς ἔργων ὅλων τῶν μεγάλων μας συνθετῶν (Θεοδωράκη, Χατζιδάκη, Μαμαγκάκη, Λοίζου κ.ἄ.) εἶναι μιὰ ἀξιοπρόσεκτη περίπτωση τραγουδιστῆ λόγω τῆς παρουσίας του στὰ τελευταῖα χρόνια.

Ἦταν ὁ πρῶτος πού ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ ἀπηγορευμένα τραγούδια τοῦ Θεοδωράκη καὶ ἄλλων συνθετῶν, τότε πού «ὄλα τᾶσκιαζε ἢ φοβέρα.» Καὶ αὐτό, ὅπως ἦταν φυσικό, τοῦ στοίχισε πολλά. Κυνηγητό,

«συμβουλές», ἐπισκέψεις...καὶ ἡ ἀγωνία μὲ τὸ ἄγχος ἦταν τότε μόνιμα ἐκδηλωμένα στὸ πρόσωπό του.

Τις μέρες αὐτὲς τραγουδᾷ στὴ Θεσσαλονίκη, στὴ μπουάτ «Ἀγράμπελη», τὴν καλλιτεχνικὴ διεύθυνση τῆς ὁποίας ἔχει ὁ συνθέτης Ἀνδρέας Πρέζας, συνεργάτης τοῦ Ζωγράφου τὰ τελευταῖα χρόνια, συνθέτης μεστὸς μὲ ἔργα ὅπως οἱ κύκλοι τραγουδιῶν «Ἀγράμπελη» («Ἀδὰμ καὶ Εὐα») καὶ τὸ δρατόριο «Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ» καὶ τὸ ἐπικό «Πυρκαγιές» ἐνδεικτικὰ τοῦ μουσικοῦ του ταλέντου.

Πρὶν κλείσω τὸ σημεῖωμα αὐτό μ' εὐχαρίστηση σᾶς μεταδίδω τὴ εἶδηση πὼς τόσο ὁ Γιώργος Ζωγράφος, ὅσο καὶ ὁ Ἀνδρέας Πρέζας μοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ κάνουν τὰ πάντα γιὰ νὰ τοὺς τὸ ἐπιτρέψῃ τὸ παραφορτωμένο τους πρόγραμμα (μετὰ τὸν Ἀπρίλη ὁ Ζωγράφος ἀρχίζει συναυλίες μὲ τὸν Θεοδωράκη) γιὰ νὰ δώσουν μέσα στὸν μῆνα αὐτὸ (πιθανώτατα τὴν Κυριακὴ 16 Μαρτίου) μιὰ συναυλία πού θὰ διοργανώσῃ ὁ σύλλογός μας μὲ ὅλο τὸ πρόγραμμα τῆς μπουάτ στὴν πόλη μας. Καὶ κάτι ἄλλο. Στὸ ἐπόμενο τεῦχος ἢ «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» θὰ δημοσιεύσῃ ἀποκλειστικὴ συνέντευξη τοῦ Ζωγράφου πρὸς τὸ περιοδικό μας.

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΣΗ: ΝΑΙ Ή ΟΧΙ;

Το θέμα της «συνδιοίκησης» στα Άνώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρύματα (ΑΕΙ) είναι ένα θέμα που κλείει και απασχολεί το σύνολο των φοιτητών. Ξεκινώντας από την διαπίστωση αυτή ή «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» έκανε και δημοσιεύει τη σημερινή έρευνα με τις γενικές θέσεις των συνδικαλιστικών φοιτητικών παρατάξεων πάνω στη συνδιοίκηση.

Βέβαια το θέμα δεν κλείνει με την έρευνα αυτή. Ίσα-Ίσα που μόλις ανοίγει. Τα όσα δημοσιεύονται εδώ αποτελούν ένημερωτικά μόνον στοιχεία για τις θέσεις κάθε παρατάξης. Η «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» προσφέρει τις στήλες της για ν' ανοίξει διάλογος πάνω στο θέμα της συνδιοίκησης και περιμένει τις απόψεις σας.

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (Ν.Δ.Φ.Κ.): Μέσα στους στόχους και τις επιδιώξεις της κίνησης μας είναι:

α) Η συνεργασία μεταξύ καθηγητών στον καθορισμό της διδασκομένης ύλης και

β) Η συμμετοχή των φοιτητών στη διοίκηση του Πανεπιστημίου και στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ:

Η παιδεία, σαν σύστημα πνευματικής διαπαιδαγώγησης, προϋποθέτει σε κάθε κοινωνία την επιλογή των βασικών αξιών και ειδικότερον ήθικων, κοινωνικών και οικονομικών ποσανατολισμών. Στόν προσδιορισμό αυτών των βασικών αξιών και προσανατολισμών, δεν μπορούμε να φθάσουμε χωρίς να τεθῆ σε λειτουργία ή δημοκρατική δια-

δικασία. «Δημοκρατική διαδικασία όμως με τόν καθορισμό των αξιών αυτών, μόνον από την εκάστοτε εκλεγμένη κυβέρνηση, δεν νοείται.

Πρέπει ή άμεσα ενδιαφερόμενη κοινωνική ομάδα, οι φοιτητές, να συμμετέχουν ουσιαστικά στον προσδιορισμό αυτών των γενικών κατευθύνσεων.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (ΠΑΣΠ):

Τα στοιχεία του κάθε Τμήματος είναι τρία: οι καθηγητές, το βοηθητικό διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές. Τα τρία αυτά στοιχεία θα πρέπει να αντιπροσωπεύονται με μια λογική αναλογία (π.χ. 1/3 το καθένα) στο Συμβούλιο του Τμήματος.

Το Συμβούλιο του Τμήματος θα αποφασίζει για όλα τα ζητήματα που αφορούν το Τμήμα (π.χ. εκλογή καθηγητών, εκλογή βοηθητικού διδακτικού προσωπικού, καθορισμός ύλης και προγράμματος διδασκαλίας, εξετάσεις, πειθαρχικές ποινές, βιβλία κλπ.).

Σ' ένα δεύτερο επίπεδο για τόν συντονισμό των τμημάτων κάθε Σχολής, θα πρέπει να υπάρχει το Συμβούλιο της Σχολής, στο οποίο θα αντιπροσωπεύονται με την ίδια αναλογία και σύνθεση τα Συμβούλια των Τμημάτων της Σχολής.

Τέλος, σ' ένα τρίτο επίπεδο, θα πρέπει να υπάρχει το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, στο οποίο θα αντιπροσωπεύονται με την ίδια αναλογία και σύνθεση τα Συμβούλια των Σχολών.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (ΔΗ.ΣΥ.Κ.)

Πιστεύουμε ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημοκρατική λειτουργία των ΑΕΙ είναι η συμμετοχή στα συλλογικά όργανα που οι απόψεις τους κρίνουν τη δουλειά κάθε Σχολής. Στα όργανα αυτά θα συμμετέχουν εξ' ίσου καθηγητές, βοηθοί, φοιτητές καθώς και συμβουλευτικά εκπρόσωποι των επαγγελματικών συλλόγων και άλλων παραγόντων, με σκοπό την ολόπλευρη αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.

Επίσης: Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητη η συμμετοχή των φοιτητών στις διαδικασίες εκλογής του διδακτικού προσωπικού.

ΠΑΝΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ (Π.Σ.Κ.):

Για την υλοποίηση της αυτονομίας και της αυτοδιοίκησης καθώς και για την άπρόσκοπτη εκπλήρωση του επιστημονικού, παραγωγικού και εκπολιτιστικού ρόλου του Πανεπιστημίου πρέπει να υπάρξει ίση και ισότιμη αντιπροσώπευση των φοιτητών, των βοηθών και των καθηγητών, στη διοίκηση, στην εκλογή νέου διδακτικού προσωπικού και στα πειθαρχικά συμβούλια.

Επίσης πρέπει να κατοχυρωθή το δικαίωμα των φοιτητών να συμμετέχουν ισότιμα και αποφασιστικά στη λείψη αποφάσεων πάνω σε όλα τα θέματα της παιδείας και να αποκλεισθή κάθε επίρροη εξωεκπαιδευτικού παράγοντα. —

ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Α.Α.Σ.Π.Ε): Όταν λέμε συνδιοίκηση εννοούμε τη συμμετοχή του φοιτητικού κινήματος σε μια σειρά

όργανα και λειτουργίες που έστησε ο ιμπεριαλισμός και η άστική τάξη και που είναι στρατηγικής σημασίας γι' αυτούς, και τα μονοπωλία. Τα πιο πολλά απ' αυτά τα όργανα φτιάχτηκαν το 1970 όταν μπήκε μπροστά απ' τη χούντα η όρθολογικοποίηση της Παιδείας. Σήμερα ιδιαίτερα η άστική τάξη προσπαθεί να ελέγξει το φ.κ. βάζοντας το να συμμετάσχει σε όργανα που έχουν εκτελεστικό χαρακτήρα και όχι νομοθετικό, μη μπορώντας έτσι να συναποφασίζει για τα προβλήματά του.

Όλα αυτά ξεκινάνε απ' την ανάπτυξη του κρατικομονοπωλιακού καπιταλισμού στην Ελλάδα, με στόχο την όρθολογικοποίηση της παιδείας και την ειδικευση των σπουδών. Στην συνδιοίκηση εντάσσεται και η προσπάθεια ν' αντικατασταθή ο καθηγητής, σε βασική ως τα τώρα οργανωτική μονάδα με το θεσμό της έδρας το φ.κ. όμως παλεύει για μια παιδεία στην υπηρεσία του λαού έξω από τα όργανα του ιμπεριαλισμού και των μονοπωλίων. κι ως τη συντριβή του συστήματος της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης και των λειτουργιών του.

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΝΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (Π.Π.Σ.Π.):

Η Π.Π.Σ.Π. αναπτύσσει τη θέση της για τη συνδιοίκηση σε ένα φυλλάδιο 9 πολυγραφημένων σελίδων που ή ίδια ή παράταξη πιστεύει πως δε μπορεί να συμπτυχθῆ. Πάντως από τις θέσεις της παράταξης σε γ. συνελεύσεις (π.χ. Συνέλευση Φ. Μ.Σ. για το Πανελλαδικό Συνέδριο) φαίνεται ότι η Π.Π.Σ.Π. δε θεωρεί τη συνδιοίκηση σαν κατάλληλο μέσο για την επίτευξη των στόχων που θέλει το φοιτητικό κίνημα.

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ

Διαπιστώσεις — Προτάσεις από μιὰ συνέλευση καθηγητῶν.

Τὸν περασμένο μήνα σὲ αἴθουσα ξενοδοχείου στὴ Θεσσαλονίκη ἔγινε ἔκτακτη γενικὴ συνέλευση τῆς «Ἐνώσεως Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαίδευσης» (Ε.Λ.Μ.Ε.) Θεσσαλονίκης, Κιλκίς καὶ Χαλκιδικῆς. Ἡ συνέλευση ἀσχολήθηκε μὲ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν Μέση Ἐκπαίδευση καὶ πρότεινε λύσεις γι αὐτά.

Ἐπειδὴ πιστεύουμε πῶς οἱ διαπιστώσεις καὶ οἱ προτάσεις ποὺ ἔγιναν ἀπὸ τοὺς ὁμιλητὲς παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλους ὅσους ἔχουν σχέση μὲ τὴν Μέση Ἐκπαίδευση (μαθητὲς, καθηγητὲς, γονεῖς κ.ἄ.) δημοσιεύουμε μερικὲς στὸ σημερινό μας τεύχος μὲ τὴν ὑπόσχεση ν' ἀφήσουμε τίς σελίδες μας ἀνοιχτὲς γιὰ ὅλους ὅσους θέλουν ν' ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ θέμα «Μέση Παιδεία».

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ἡ κατάσταση στὴν Μέση Ἐκπαίδευση εἶναι ἀπαράδεκτη. Ἐχουμε τὸν μαθητόκοσμο καθηλωμένο γιὰ πέντε ἢ ἕξ ὥρες καθημερινὰ καὶ τὸν τριβελλίζουμε μὲ πληροφορίες ποὺ δὲν τὸν συγκινοῦν, γιατί οὔτε ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο προσφέρονται οὔτε καὶ ἡ ποιότητά τους (περιεχόμενα) εἶναι τῆς προκοπῆς...

Μὲ τίς συνθήκες ποὺ ἐπικρατοῦν δὲν πρέπει νὰ ἀποροῦμε ἀν οἱ σημερινοὶ ἀπόφοιτοι εἶναι σὲ ποσοστὸ ἀνησυχητικὸ ἡμιμαθεῖς καὶ ἀνώριμοι γιὰ μελέτη καὶ ἔρευνα...

Ἡ ἐκπαίδευσή μας μένει πεισματικὰ προσκολλημένη στὸ παρελθόν. Ἀσφυκτιᾷ μέσα στὸ κλίμα τῆς ἀγρονῆς πατριδολατρείας καὶ τῆς αὐ-

ταρέσκειας. Στὸ μεταξύ ἡ ζωὴ προχωρεῖ...

Τὰ προβλήματα ποὺ προστίθενται δὲν εἶναι μόνο ἐκπαιδευτικά, προβλήματα ὅχι μόνο τοῦ Ἑλληνα, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀνθρώπου στὸ σύνολό του.

Εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη ἡ ἐκπαίδευσή μας νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἱκανὴ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸν νέο πολίτη, ἐσωτερικὰ ἐλεύθερο καὶ ἠθικὰ αὐτῆς ἀρκυτο. Νὰ μὴ τὸν γονατίξῃ ἡ θέληση τῶν ἰσχυρῶν ὅταν αὐτὴ ἐρχεται ἀντίδρομη στὸν ἠθικὸ νόμο.

Τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμά μας ἐξακολουθεῖ νὰ καθορίζῃ τὰ ἴδια μαθήματα καὶ τὸ ὠρολόγιο τίς ἴδιες ὥρες τὴν ἑβδομάδα ὅπως καὶ πρὶν ἑκατὸ χρόνια!...

Τὰ σημερινὰ βιβλία δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀκατάλληλα, εἶναι κάτι χειρότερο: ἐπικίνδυνα. Ταλαιπωροῦν τὴν μνήμη ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλν ἀμβλύνουν ἀντὶ νὰ ὀξύνουν τὴν κρίση.

Τὰ σημερινὰ βιβλία βλάπτουν τὸ σημερινὸ παιδί, διότι σωρεύουν ἀρπαχτὰ γνώσεις πολλές καὶ περιττές στὸ κεφάλι του. Γι' αὐτὸ τὸ σημερινὸ παιδί δὲν τὰ ἀγαπᾷ. Τὰ μισεῖ. Μὲ ἀποτέλεσμα κατὰ τοὺς διαγωνισμούς, μετὰ ἀπὸ κάθε μάθημα, νὰ τὰ κἀν κλωτσοκούφι. Τὸ παιδί ἐκδικεῖται ἀσύνειδα γιὰ τὸ κακό ποὺ τοῦ ἔκαναν.

Ἡ σημερινὴ κατάσταση εἶναι ἀπαράδεκτη. Πολλὰ σχολεῖα εἶναι ἐτοιμόρροπα ἢ ἀκατάλληλα. Τὸ πρόβλημα γίνεταὶ κάθε μέρα ὀξύτερο.

Δέν συγχωρεῖται περισσότερη ἀδράνεια.

Ὁ θεσμός τῶν κοινοτήτων γενικά μέσα στόν ἑλληνικό χώρο καί τὰ πορίσματα τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιβάλλον τήν ὑπαρξή καί λειτουργία τους. Τό παγκόσμιο γαινόμενο τῆς ἐξέγερσης τῶν νέων καί ἡ κατάσταση στή χώρα μας μετά τή δικτατορία, ἔξυνε τό πρόβλημα μέ

τήν κατηλεία τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος. Στόχος βέβαια ἦταν νά διαφθείρουν τοὺς νέους καί νά μειώσουν τοὺς καθηγητές. Δέν ξέρω, εἶπε ὁ ὁμιλητής, τί πέτυχαν στήν πρώτη περίπτωση, μέ τοὺς καθηγητές ὅμως πέτυχαν ἀρκετά... ἂν καί μερικοὶ ἐπιζητοῦσαν πῶς καί πῶς νά μιλήσουν γιά τήν ἐθνοσωτήρια «ἐπανάσταση».

Ὁ σύλλογος μας μόλις ἔγιναν γνωστά τὰ θέματα καί οἱ ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ Νομοῦ μας ἐξέδωσε τό παρακάτω ψήφισμα πού δημοσιεύθηκε σέ ἐφημερίδες τῶν Σερρῶν καί τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ “ Ἐνωση Φοιτητῶν - Σπουδαστῶν Ν. Σερρῶν,, θεωρεῖ ὑποχρέωσή της νά ἐκφράση δημόσια τήν σύμφωνη γνώμη της καί τήν συμπαράστασή της στίς προτάσεις τῶν καθηγητῶν τοῦ νομοῦ μας γιά τόν ἐκδημοκρατισμό καί ἐκσυγχρονισμό τῆς παιδείας.

Ὁ Πρόεδρος
ΣΤ. ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ

Ὁ Γ. Γραμματέας
Ζ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Νά ἀναπροσανατολίσουμε τὰ ἀποπροσανατολισμένα σχολεῖα μας. Νά ἀλλάξῃ τό πνεῦμα καί ἡ ἀτμόσφαιρα μέσα στήν ὁποία συντελεῖται τό ἐκπαιδευτικό ἔργο.

Νά μιλήσουμε μέ εὐλικρίνεια, αἱ νά ἀφήσουμε τὰ ὀλέθρια ψέματα. Γιατί εἶναι ψέμα ὅτι ἔχουμε ἀνθρωπιστική παιδεία. Δέν διδάσκουμε ἀνθρωπιστικά γράμματα στά σχολεῖα μας. Γραμματική καί συντακτικό διδάσκουμε. Οἱ φιλόλογοι μεταβλήθηκαν σέ γραμματικούς...

Χρειαζέται ὁ νέος διδάσκαλος

νά ἔχῃ περισσότερη ἐλευθερία γιά νά ἔχῃ καί περισσότερη εὐθύνη. Μπορεῖ ποτέ ταπεινωμένος δοῦλος νά πλάσῃ ἐλεύθερες ψυχές;

Γιά νά διορθωθῇ ἡ κατάσταση πρέπει νά γίνουν οὐσιαστικές μεταβολές τόσο στή διάρθρωση ὅσο καί στά προγράμματα. Συγκεκριμένα:

— Ἰποχρεωτική ἐκπαίδευση πού θά διαρκῇ 9 χρόνια. Ἐξάχρονη στό δημοτικό καί ἑγγραφή, χωρίς ἐξετάσεις στό Ζετές γυμνάσιο.

— Τό Ζετές γυμνάσιο θά λειτουργῇ σέ «κεφαλοχώρια». Τό κρά-

τος θά πληρώνη τὰ ἔξοδα μετακί-
νησης τῶν μαθητῶν ἀπὸ τὰ γειτο-
νικά χωριᾶ καὶ θά ἐπιβλέπη ὥστε
ἄλλοι οἱ γονεῖς νὰ στέλνουν τὰ παι-
διά τους στὸ σχολεῖο.

— Ἀπὸ τὸ Ζετές γυμνάσιο οἱ
ἀπόφοιτοι θά ἔχουν νὰ ἐπιλέξουν
γιὰ νὰ συνεχίσουν τίς σπουδές τους:

α) Στὴ Σχολὴ Μαθητείας

(ἢ κατώτερο τεχνικὸ σχολεῖο)

β) Στὸ Τεχνικὸ Λύκειο (μὲ ἐ-
ξετάσεις)

γ) Στὸ Ἐνιαῖο Λύκειο

Ἐξάπαντος τὸ καλὸ βιβλίον πρέ-
πει νὰ ἀνταποκρίνεται στὰ ἐνδια-
φέροντα τῆς ἡλικίας γιὰ τὴν ὁποία
προορίζεται ἀκόμα νὰ ζυπνᾷ τὰ
ἐνδιαφέροντα ἐκεῖνα ποὺ κοιμοῦνται
στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ. Τὸ καλὸ
βιβλίον εἶναι ἀνάγκη νὰ στηρίζεται
στὸν διάλογο. Τὸ ξεδίπλωμά του
νὰ ἀναπτύξῃ μυστικὰ ἢ φωναχτὰ
διαλογικὴ συζήτηση μὲ τὸν νέο. Ὁ
δογματικὸς τρόπος πρέπει νὰ πα-
ραμερισθῇ στὴν ἐποχὴ μας.

Ἡ γλώσσα τῶν βιβλίων πρέ-
πει νὰ εἶναι ἡ ζωντανὴ ἐκεῖνη ποὺ

μας ἔρχεται μαζί μὲ τὴ σκέψη καὶ
ὄχι ἐκεῖνη στὴν ὁποία μεταφέρου-
με τὴ σκέψη. Συμπέρασμα: τὰ βι-
βλία νὰ γραφοῦν στὴν ζῶσα γλώσ-
σα τῆ δημοτικῆς.

Τὸ σύγχρονο σχολεῖο πρέπει νὰ
ἔχη:

— Αἴθουσες ξεχωριστὲς γιὰ κά-
θε μάθημα γιὰ 30-35 μαθητές.

— Ἰδιαιτέρως αἴθουσες γιὰ τὴν
ἀνάπτυξη τῆς μαθητικῆς πρωτοβου-
λίας (σύλλογοι φιλολογικοί, θεατρι-
κοί, μουσικοί, ἀθλητικοί κλπ.).

— Αἴθουσα σχολικῶν ἐκδηλώ-
σεων (παραστάσεων, συγκεντρώσε-
ων, διαλέξεων κ.λπ.).

Προτείνουμε τὴ δημιουργία scho-
λείων μὲ μικρὸ ἀριθμὸ (400-500)
μαθητῶν σὲ κατοικημένους περιοχὰς
τῆς πόλης καὶ στίς συνοικίες.

Νὰ βοηθήσουμε τοὺς μαθητὲς
ν' ἀναπτύξουν πρωτοβουλίες, νὰ ἀ-
σκηθοῦν στὴν αὐτοδιοίκηση καὶ στὸ
διάλογο καὶ νὰ διαμορφωθοῦν τὴν
προσωπικότητά τους μὲ αἴσθημα εὐ-
θύνης.

Συνέχεια ἐκ τῆς 8ης σελίδος

λειά. Οἱ ἐπιχειρήσεις ἐξ ἄλλου θά
πρέπει νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν καλὴ
λειτουργία τῶν κέντρων πληροφορι-
ῶν ποὺ θά πρέπει νὰ λειτουργοῦν
καὶ στὰ πανεπιστήμια. Πρέπει ὁ-
πωσδήποτε νὰ σταματήσουν οἱ δια-
κρίσεις μὲ βάση τὸ φύλο καὶ στίς
γυναῖκες θά πρέπει νὰ δοθοῦν ὅλες
οἱ δυνατότητες γιὰ καριέρα στὰ πα-
νεπιστήμια καὶ στοὺς κρατικοὺς ὀρ-
γανισμοὺς. Βέβαια στὸν τομέα τῆς
διδασκαλίας θά πρέπει νὰ διατηρη-
θῇ μιὰ κλίμακα ὥστε στὸ τέλος οἱ
θέσεις τῶν δασκάλων νὰ μὴν γυναι-

κοκρατοῦνται.

Ἡ γυναῖκα νὰ προστατεύεται σὲ
ὅλους τοὺς τομεῖς, ἀκόμη καὶ στὴ
ὁμορφιά, μιὰ καὶ ἡ Φρανσουᾶ Ζι-
ρου ζητάει νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ψευ-
δολόγα διαφήμιση ὀρισμένων κο-
σμημάτων καθὼς καὶ ἡ διαφήμιση
ποὺ χρησιμοποιοῦ τὴν γυναῖκα ἀ-
ποκλειστικὰ καὶ μόνον σὰν νοικο-
κυρὰ ἢ σὰν σεξουαλικὸ σύμβολο.

Μὲ λίγα λόγια ἡ ὑφυπουργὸς
ζητάει τὰ περισσότερα δυνατὰ πλεο-
νεκτῆματα γιὰ τίς γυναῖκες καθὼς
καὶ τὸν μεγαλύτερο δυνατό σεβασμὸ.

- Έμαθα πώς...
- Η γνώμη μου είναι...
- Έσείς τι λέτε ;

Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΝΤΗ

Καταφέραμε και βγάλαμε τὸ περιοδικὸ ΜΑΣ λοιπόν. Τὸ «ΜΑΣ» δὲν ἀναφέρεται στὰ μέλη τοῦ συλλόγου μόνο μὰ σ' ὅλους τοὺς κατόικους τοῦ νομοῦ ποὺ ζητοῦσαν μιὰ ἐκδοσὴ δική τους, ὅπου θὰ μπορούσαν νὰ θέσουν, νὰ συζητήσουν τὰ προβλήματα τους καὶ νὰ πάρουν μέρος στὴν προσπάθεια γὰρ τὴ λύση τους, νὰ ὑποδείξουν τίς δικές τους.

Ἡ σελίδα αὐτὴ θὰ περιμένῃ τὴ γνώμη σας γιὰ θέματα ποὺ θίγονται στὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀποσπάσματα ἀπὸ κάτι ποὺ διαβάσατε καὶ παρουσιάζει γενικὸ ἐνδιαφέρον, κάτι ποὺ σᾶς ἔκανε ἐντύπωση, κάτι ποὺ, κατὰ τὴν γνώμη σας, θὰ πρέπει νὰ συζητήσουμε πλατυτέρα. Περιμένω συνεργασίες λοιπόν.

* Ἡ φρίκη τοῦ «πολέμου» (λέξη ποὺ πιὸ συχνὰ ἀκούγεται τὸν τελευταῖο καιρὸ) εἶναι μεγάλη. Τὴν ἐνοιῶσα διαβάζοντας τελευταῖα τὴν μαρτυρία τοῦ Βαρνάντο Σίμπσον, ἀμερικανοῦ στρατιώτη στὸν λόχο Τσάρλι, ποὺ πολέμησε στὸ Βιετνάμ. Ἀπὸ τὴν μαρτυρία αὐτὴ νομίζω πὼς ἀξίζει τὸν κόπο ν' ἀναφέρω ἓνα ἀπόσπασμα.

* «Ὅσοι πάτησαν τὸ πόδι τους στὸ χωριὸ εἶχαν ἀποφασίσει νὰ σκοτώσουν. Ἡ διαταγὴ ἦταν ρητὴ: νὰ καταστρέψουν τὸ Μάι Λάι, ὥσπου νὰ μὴν ἀπομείνει οὔτε κόττα, ὥσπου νὰ ἐξαφανιστῇ κάθε σημεῖο ζωῆς. Γιὰ μᾶς, φυσικά, αὐτοὶ δὲν ἦταν ἄνθρωποι κανονικοί: ἦταν Βιετκόνγκ ἢ φίλοι τῶν Βιετκόνγκ. Ὅταν ἔφτασα, εἶδα μιὰ γυναῖκα μαζί μ' ἓναν ἄντρα κι ἓνα παιδί ποὺ, τρέχοντας, προσπαθοῦσαν νὰ ξεφύγουν,

νὰ σωθοῦν, σὲ μιὰ καλύβα. Τοὺς φώναξα στὴ γλῶσσα τους νὰ σταματήσουν, μὰ δὲν σταμάτησαν. Ἡ διαταγὴ ὅμως ἔλεγε νὰ πυροβολήσω καὶ πυροβόλησα. Ναι, αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκανα: πυροβόλησα. Τοὺς σκότωσα καὶ τοὺς τρεῖς. Καὶ τὴ γυναῖκα, καὶ τὸ παιδάκι. Τὸ παιδί δὲν ἦταν πάνω ἀπὸ δυὸ χρονῶν»

* Αὐτὸ τὸ θέμα τῆς ἀναφορᾶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας τοῦ νομάρχου τοῦ νομοῦ μας γιὰ τὴν ἐγκατάσταση καὶ λειτουργία στὶς Σέρρες τῆς γεωπονοδασολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης νομίζω πὼς πρέπει νὰ τὸ προσέξουν ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι παράγοντες τοῦ νομοῦ καὶ ὁ σύλλογός μας. Ἐλπίζω δὲ (καὶ κάνω συγχρόνως τὴν πρόταση στὴ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ) ἢ «ΠΑΡΟΥΣΙΑ» στὸ ἐπόμενο τεύχος ν' ἀσχοληθῇ ἀναλυτικὰ μὲ τὸ θέμα κάνοντας μιὰ ἔρευνα.

* Πολὺς θόρυβος γίνεται στὰ πανεπιστήμια καὶ πολλὲς γνώμες ἀκούγονται σσετικά μὲ τὸ βαθμὸ καὶ τὰ κριτήρια τῆς ἀποχουνοποίησης τῶν Ἀνώτατων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων. Σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς κάθαρσης τῶν Πανεπιστημίων ἀπὸ Χουντικούς καθηγητὲς ἀξιοπρόσεκτη νομίζω πὼς εἶναι ἡ γνώμη τοῦ ὑφηγητοῦ κ. Γ. Κουμάντου ποὺ περιέχεται σὺν ἀπάντησιν σὲ ἔρευνα σὺν ἀπάντησιν σὲ ἔρευνα σχετικὰ μὲ τὸ θέμα ποὺ ἔκανε μηνιαῖο πνευματικὸ περιοδικό. Σᾶς τὴ μεταφέρω:

«Βάζω πολὺ ψηλά τὸ λειτουργημα τοῦ δασκάλου στὴν ἀνώτατη παιδεία καὶ γι' αὐτὸ τὸ βλέπω φορτωμένο μὲ βαρύτερες εὐθύνες. Ὅσοι

δὲν ἔνοιωσαν τὸ χρέος νὰ προμαχή-
σουν γιὰ τὴ λευτεριά τοῦ λαοῦ, ὅσοι
τὴν οὔτε ἀκαδημαϊκὴ λευτεριά θέ-
λησαν νὰ περιφρουρήσουν, ὅσοι εἶδαν
τοὺς φοιτητές τους κι ὀλόκληρο τὸ
λαὸ νὰ ἐξευτελίζονται, νὰ δέρνον-
ται, νὰ συλλαμβάνονται, νὰ βασα-
νίζονται, νὰ ἀτιμάζονται καὶ περι-
χαρακώθηκαν στὴν οὐδετερότητά
τους, στὴν ἐπιστημονικὴ τους ὑπε-
ροψία, τὴν δῆθεν ἀποχὴ τους ἀπὸ
τὴν πολιτικὴ (σὰν νὰ ἦταν «πολι-
τικὸ» θέμα ἢ ἐξουθένωση ἐνὸς λαοῦ
αὐτοὶ ὅλοι δὲν θάπρεπε νάχουν—
θέση στὴν ἀνώτατη παιδεία, ἂν δε-
χόμαστε ὅτι ἡ ἀνωτάτη παιδεία εἶ-
ναι προχωρημένο φυλάκιο λευτερι-
ᾶς, ἤθους καὶ θάρρους. Κι ὅμως, ἡ
κάθαρση δὲν τοὺς ἀφορᾷ αὐτοὶ ἐμ-
φανίζονται μάλιστα μὲ κάποιον γλω-

μὸ φωτοστέφανο συνέσεως».

* Μὲ πολὺ χαρὰ ἔμαθα πρὶν ἀπὸ
λίγες μέρες γιὰ τὴν ἴδρυσή στὴν
πόλὴ μας πολιτιστικοῦ πνευματικοῦ
Συλλόγου. Νομίζω πὼς ἦταν κάτι
ποῦ χρειαζόταν καὶ ἦρθε νὰ καλύψῃ
ἓνα κενὸ ποῦ ὑπῆρχε στὸ νομὸ μας.
Γιὰ τὴν ἐπίτευξή τῶν σκοπῶν του
ἐγὼ προσωπικὰ εἶμαι σίγουρος μιὰ
καὶ γνωρίζω πὼς καὶ ὁ κ. Σκου-
λίδης καὶ ὁ φιλόλογος κ. Μητλιαγά-
κας καὶ ἡ συναδέλφισσα Τσεσμετζῆ
(ποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ ἰδρυτικὰ μέλη
τοῦ συλλόγου) εἶναι ἄτομα ἀξιόλο-
γα μὲ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ
διάθεση γιὰ προσφορά.

Καλὴ τύχη νάχουν.

MENTHΣ

Συνέχεια ἐκ τῆς 7ης σελίδος

μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ἰδεαλισμοῦ του, ξύπνησαν ὀλοζώντανες, γέμισαν
ἀπὸ νόημα ἀνθρώπινο, πήρανε σάρκα καὶ χρῶμα καὶ πνοὴ μὲ τις ἀντίκρουσε
ρεαλιστικά. Τώρα πιά μπορεῖ νὰ ἐπιχειρήσει τὸν τεράστιο ἄθλο, νὰ βάλει
νὰ μιλήσουνε ἀνθρώπινα καὶ νοητὰ ἀπὸ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους, τὸν Προ-
μηθεά καὶ τὸν Χριστό, τὴν Παναγία καὶ τὸν Σωκράτη.

....Ἡ ἀδικία, ἡ ἀνισότητά τὸν ξεσηκώνουν. Ρόλος του εἶναι ν' ἀλλάξει
«μ' ἄλλους μαζί» τὸν κόσμον.

....Δάσκαλο ὀνόμασαν τὸν Βάρναλη καὶ τὸ οὐσιαστικὸ «δάσκαλος» ἦταν
σύμφυτο * μὲ τὴν προσωπικότητά του. Δὲ χρειάστηκε ποτὲ νὰ παραστήσει
τὸν δάσκαλο, γιατί ἦταν δάσκαλος μὲ τὰ ὅλα του: στὴν ἔδρα καὶ στὸ δρόμο,
στὴν πέννα καὶ στὸ ποτήρι, στὰ λόγια καὶ στὴν πράξη ἀξεχώριστα.

....Ὁ δάσκαλος ἔφυγε. Χωρὶς ν' ἀργοπορήσῃ. Στὰ 90 χρόνια του, εἶχε
ἴδω τὸν καιρὸ νὰ γνωρίσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φιλοσοφημένη διάθεσή νὰ
τοὺς μελετήσῃ καὶ νὰ τοὺς ἀξιολογήσῃ. Αὐτὸ ἔκανε καὶ δὲν πῆγε χαμένος ὁ
κόπος του.

Στὸν τάφο του θὰ ταίριαζε καλύτερα ἀπὸ κάθε ἐπιτύμβιο, ὁ δικός του
ἄγρυπνος λόγος:

Μὴ λές ἀφανισμὸ τὸ θάνατό σου,
ἀφοῦ δὲ ζοῦσες γιὰ τὸν ἑαυτό σου,
Ἄν ἔκανες τὸ χρέος σου στὸ λαὸ,
σὰν ξεχυθεῖ μὲ πάθος παλαιὸ —
τὴν πᾶσαν ἀτιμία νὰ συνεπάρει
μ' ἄλλους μαζί θά'χει κι ἐσὲ μπροστάρη.

ΟΙ ΚΟΥΚΛΕΣ

Ἀποκριάτικο διήγημα τοῦ Μιχάλη Σωτηρίου.

Ἀπὸ τὸ παραθύρι κοίταγε τὸν κόσμο πὺ πηγαινοερχόταν στὰ μαγαζιά. Οἱ δρόμοι φωτισμένοι, τὰ μαγαζιά στολισμένα, οἱ καταστηματαρχες διαλαλοῦσαν μὲ ἐπίσημο ὕφος τὸ ἐμπόρευμά τους, τὸ καλύτερο τοῦ κόσμου, ὅπως ἔλεγαν. Ἐνα σωρὸ παιχνίδια στιβαγμένα στοὺς πάγιους ἔξω στὸ πεζοδρόμιο, τραβοῦσαν σὰ μαγνήτης τὰ μάτια τῶν παιδιῶν καὶ τὰ χρήματα τῶν πατεράδων.

Κοῦκλες, τραινάκια, αὐτοκίνητα, στρατιωτάκια καὶ πάλι κοῦκλες, κοῦκλες... Οἱ μέρες τοῦ Καρνάβαλου πλησίαζαν: Ὁ Καρνάβαλος πὺ ἔντυνε τὰ παιδιά μὲ χίλια-δυσὸ κοστούμια, πὺ στόλιζε τοὺς μεγάλους μὲ χαρά, πὺ γέμιζε τὰ σπίτια μὲ λογιῶ-λογιῶ γλυκὰ καὶ φαγητὰ πλησίαζε, ὀλοένα ἦταν καὶ πιὸ κοντά.

Μέσα ἀπὸ τὸ δωμάτιό του ἔβλεπε τὸ μικρὸ ἐμπορικὸ δρόμο πὺ ἔσφυζε ἀπὸ κίνηση ἀνθρώπων καὶ αὐτοκινήτων, ἀπὸ φωνές καταστημαρχῶν καὶ κλάματα μικρῶν πὺ συναντοῦσαν τὴν ἄρνηση στὰ χεῖλια τῶν συνοδῶν τους γιὰ τὴν ἀγορὰ κάποιου παιχνιδιοῦ.

Τὸ βλέμμα του ἔπεφτε ράθυμα στὸ μικρὸ ἐμπορικὸ δρόμο, τὸ δρόμο πὺ ἦταν γεμάτος ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ κοῦκλες, ἀπὸ κοῦκλες καὶ ἀνθρώπους. Μὰ ὅχι! μονολόγησε. Ὑπῆρχαν μόνον κοῦκλες. Κοῦκλες σὲ διάφορα ἀναστήματα, μὲ πρόσωπα ρόδινα ἢ κακαμοιριασμένα. Ναί, ὕπῆρχαν μόνο κοῦκλες, κοῦκλες...Κι αὐτὸς ἦταν ὁ κόσμος τοῦ μικροῦ δρόμου...τοῦ μικροῦ ἐμπορικοῦ δρόμου...ἕνας κόσμος πὺ ὁ ἀγῶνας του γιὰ τὴν ἐπιβίωση γίνηκε ἀγῶνας ἐπικυριαρχίας... ἕνας κόσμος γεμάτος προσωπίδες καὶ κοῦκλες...ἕνας κόσμος πὺ περιμένει ἄρθη ὁ Καρνάβαλος...ὁ Καρνάβαλος πὺ θὰ σκορπίση χαρά, τραγούδια, κοῦκλες κοῦκλες, κοῦκλες...ὁ Καρνάβαλος... κι ὕστερα θὰ σβύσουν ὅλα...οἱ προσωπίδες, οἱ κοῦκλες, οἱ πολύχρωμες βιτρίνες, θὰ σβύση ὁ Καρνάβαλος...πὺ θ'ἄρθη καὶ φέτος..πὺ θ'ἄρθη καὶ τοῦ χρόνου..πὺ ἔρχεται μιά φορά τὸ χρόνο γιὰ νὰ μᾶς θυμίσει τὸν Κόσμο μιᾶς ὀλόκληρης χρονιᾶς..τίς προσωπίδες...τίς κοῦκλες...τίς μπογιές...τίς κοῦκλες...τὸν κόσμο...τίς κοῦκλες..τὴν ὑποκρισία...ναί, τίς κοῦκλες μὲ τὰ πολύχρωμα φορέματα...μὲ τὸ ψεύτικο χαμόγελο...μὲ τὰ χίλια-δυσὸ κοσμήματα...μὲ τοὺς λεπτοὺς τρόπους καὶ τὴν τραχειὰ καρδιά...μὲ τὸ ἀνάριο βάδισμα καὶ τὴν ἴδια εὐκολία στὸ ψέμα καὶ στὴν ἀπάτη...τίς κοῦκλες πὺ τὴν ἀγάπη τὴ συνδέουν μόνο μὲ τ' ὄνομά τους

πού έχει τήν ἴδια ἀξία μ' ἓνα τίποτα, μ' ἓνα μηδενικό...τὸ ἐγὼ τους... τὸ ἀνίκανο νὰ συνδεθῆ με κάποια πράξη, ἔστω καὶ τῆ μηδαμινή...πού ξέμακρά του στέκει τὸ πνεῦμα, ἡ τέχνη, ὁ λόγος...ὁ λόγος.. ὄχι ὁ ψεύτικος με τὰ βαρεῖα κοσμήματα... ὦ, ὄχι, ὄχι, ὄχι ἐκεῖνος... μά, ὁ λόγος ὁ πρᾶος καὶ συνάμα εὐγενικός... ἐκεῖνος πού μόνο κόσμημα ἔχει τῆ χάρη, τῆ λογική...ναί, αὐτὸς ὁ λόγος πού δὲ συνδέεται με τὸ ἐγὼ...πού ἀνήκει στὶς κοῦκλες... οἱ κοῦκλες πού γεμίζουν τῆ γῆ μας... οἱ ἄνθρωποι... πού τοὺς βαραίνει τὸ ἐγὼ... κι ὅμως χαμογελοῦν καὶ χαίρονται καὶ ζοῦν, ζοῦν, ζοῦν... "Ὅχι... ὄχι... δὲν τοὺς πρέπει νὰ ζοῦν, νὰ χαίρονται, νὰ χαμογελοῦν, ...ὄχι ...ὄχι... δὲ τὸ ἀξίζουν... ἡ θέση τους εἶναι μόνο στὶς πολὺχρωμες βιτρίνες... με τὰ φῶτα, τὶς κοῦκλες, τὶς προαωπίδες... μόνο ἐκεῖ, ἐκεῖ....

Στὸ τζάμι ἄρχισαν νὰ πέφτουν μερικὲς σταγόνες βροχῆς. Οἱ φωνὲς στὸ μικρὸ δρόμο, στὸ μικρὸ ἐμπορικὸ δρόμο δὲν ἔπαψαν, ὀλοένα καὶ δυνάμωνα. "Ἄλλοι πήγαιναν, ἄλλοι ἐρχόταν. Κι ὅμως ὅλοι περιμέναν κάτι κοινό, τὸν Καρνάβαλο...ὁ Καρνάβαλος θάρχόταν...θα'ρχόταν γιὰ τὰ παιδιά, γιὰ τοὺς γονεῖς, γιὰ τοὺς ἐμπόρους καὶ τὶςπραμάτειες τους, γιὰ τὸν καθένα...γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους... ὄχι, ὄχι... ἔκαμα λάθος... γιὰ τὶς κοῦκλες... ἐκεῖνες με τὰ πολὺχρωμα φορέματα, με τὰ ψεύτικα χαμόγελα καὶ τὴν δίχως ἀγάπη καρδιά... πού βρίσκονται σιμὰ στὶς προσωπίδες τῆς ὑποκρισίας, τῆς ψευτιάς, τῆς ἀπάτ-... κεῖνες τὶς προσωπίδες τοῦ κόσμου πού τὶς φορᾷ ἓνα ὀλόκληρο χρόνο... καὶ πού μία φορὰ τὶς δείχνει... μιὰ φορὰ τὸ χρόνο... σὲ λίγες μέρες ἀπὸ τώρα, ὅπως καὶ πέρυσι... ὅπως καὶ τοῦ χρόνου... ὅταν ἔρθη ὁ Καρνάβαλος ναί, ὁ Καρνάβαλος γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά, γιὰ τοὺς γονεῖς, τοὺς ἐμπόρους, γιὰ ὅλο τὸν κόσμο... πού εἶναι μιὰ κοῦκλα, μιὰ μεγάλη κοῦκλα... με μάτια καστανὰ ἢ γαλάζια... με ρόδινα χεῖλια... καὶ πού μέσα τῆς κρύβει κι ἄλλες κοῦκλες, πολλὲς κοῦκλες... σὲ διάφορα ἀναστήματα με πολὺχρωμα φορέματα. με ψεύτικα χαμόγελα... κι' ὅλες αὐτὲς εἶναι μιὰ κοῦκλα... ὁ κόσμος τοῦ μικροῦ ἐμπορικοῦ δρόμου... ὁ κόσμος τῆς γῆς... αὐτὸς ὁ κόσμος... αὐτὸς, αὐτός. Στὸ διάβολο κι ὁ κόσμος, στὸ διάβολο οἱ κοῦκλες καὶ οἱ προσωπίδες... τὰ χρώματα, οἱ βιτρίνες, τὰ φῶτα,.. τὸ διάβολο...ὁ καρνάβαλος... πού τὸν ζοῦν κάθε μέρα... πού εἶναι κοντὰ τους, πολὺ κοντὰ τους... πού εἶναι μέσα τους, ὀλόκληρο τὸ χρόνο... ὁ Καρνάβαλος... με τὶς βιτρίνες, με τὰ φῶτα, τὰ ψεύτικα χαμόγελα, ἐκεῖνος... ἐκεῖνος...

Τίναξε με ὀρμητὴ τὸ χέρι του στὸ τζάμι. "Ἦταν τὸ μόνο πού μποροῦσε νὰ κάμῃ.

Μερικὰ κομμάτια κύλησαν στὸ δρόμο, στὸ μικρὸ δρόμο, στὸ μικρὸ ἐμπορικὸ δρόμο.

Κάποδι πόδι πέρασε ἀπὸ πάνω τους. Κι ὕστερα ἓνα ἄλλο, κι ἄλλο, κι ἄλλο, κι ἄλλο....

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ 1969